

SU YAPILARININ EKOSİSTEM AÇISINDAN ANALİZİ (GAP VE ATATÜRK BARAJI)

Şahin Toprak¹

21. yy da teknolojinin hayatın her alanına girmesiyle, enerjiye olan ihtiyaç gün geçtikçe artmaktadır. İnsanoğlunun mutluluk ve refahı ekseninde şekillenen doğaya müdahale süreci, Hidro-Elektrik Santralleri' (HES) nin sayısal ve kapsam olarak artışı da beraberinde getirmiştir. Bir yandan yaşam koşullarının iyileştirmesine yönelik enerji talebi, diğer yandan talebin karşılanmasına yönelik ekosistemin tahribatıyla ortaya çıkan bir paradoks yaşanmaktadır.

Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) kapsamında 1.8 milyon hektar tarımsal alanın sulamaya açılması ve yapılacak barajlar ile yeni rezervuar alanlarının yaratılması, Bölgenin toprak ve su rejimlerini önemli ölçüde değiştirecektir. 22 baraj ve 19 HES'in tamamen faaliyete geçmesiyle ortaya çıkacak çevresel etkilerin yanında, yapım aşamasında bile ekosistem üzerinde çok ciddi etkiler yaratacaktır. Çok geniş su havzalarının oluşması, Bölgedeki ekolojik koşulları çok önemli oranda değiştirecektir. Bu değişimin sonucu olarak; tarımsal üretim, bitki örtüsündeki değişim, flora ve faunanın farklılaşması, endemik türlerin yok olması, erozyon, doğal, tarihi ve kültürel değerlerin etkilenmesi gibi sorunlar ortaya çıkacaktır.

Mühendislik açısından su yapıları değerlendirilirken, olası çevresel ve sosyal etkilerinin de irdelenmesi ve paralelinde sulak alan ekosistemleri açısından çok ciddi bir planlamanın da yapılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Su yapıları, GAP, Ekosistem, Ekolojik koşullar, fauna, flora

¹ Yrd. Doç. Dr., Harran Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü, Ekoloji Anabilim Dalı, Şanlıurfa - stoprak@harran.edu.tr